

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης: 72 /2021
(ΑΤΟΜΙΚΗ)**

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθ. πρωτ. 28355/01-04-2021 του Τμήματος Φυσικών Πόρων Κεντρικής Μακεδονίας Διεύθυνσης Τεχνικού Ελέγχου Γενικής Διεύθυνσης Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης (Α.Δ.Μ.Θ), που υπογράφεται από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης.

Ερώτημα: Ερωτάται εάν υποχρεούνται οι ορισθείσες Επιτροπές εγκατάστασης μισθωτών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης να απέχουν από πράξεις εγκατάστασης των πλειοδοτών-μισθωτών δημοσίων λατομείων σε μισθωμένες από αυτούς δημόσιες εκτάσεις, δυνάμει υπογραφεισών συμβάσεων μίσθωσης με το Ελληνικό Δημόσιο, μετά τη διενέργεια πλειοδοτικής δημοπρασίας, για την εκμίσθωση προς λατομική εκμετάλλευση δύο (2) δημοσίων λατομείων αδρανών υλικών, έως την έκδοση αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας επί ασκηθεισών αιτήσεων για την αναστολή εκτέλεσης των συμβάσεων μίσθωσης, κατ' άρθρο 52 του π.δ. 18/1989, κατόπιν άσκησης αιτήσεων ακύρωσης ενώπιον του ίδιου δικαστηρίου, τρίτου προσώπου, ήτοι του Δήμου, στη χωρική επικράτεια του οποίου βρίσκονται οι, προς εκμετάλλευση, λατομικές εκτάσεις.

Ιστορικό

Στο πιο πάνω έγγραφο της υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

1. Με την ΔΒ782/3-2-1992 Απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης (Β' 141), καθορίσθηκε εδαφική έκταση 3.857,89 στρεμμάτων, ως λατομική περιοχή των Κοινοτήτων Μεσαίου-Πετρωτού-Μονολόφου Ν. Θεσσαλονίκης, εντός της οποίας βρίσκονται και οι μερικότερες εκτάσεις των τεμαχίων 215 (τμήμα του οποίου αποτελεί το τεμάχιο 540) και 415 που αποτέλεσαν, στη συνέχεια, τα λατομεία, με κωδικές ονομασίες 3 -εμβαδού 250,646 στρ.- και 4 -εμβαδού 215,232 στρ.-, τα οποία, μετέπειτα, δημοπρατήθηκαν με την 6656/7-11-2002 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της πρώην Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας περί Διακηρύξεως πλειοδοτικής δημοπρασίας για λατομική εκμετάλλευση των δύο χωροθετημένων λατομείων της εν λόγω λατομικής περιοχής.

2. Με την 6409/15-2-1996 Απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Θεσσαλονίκης που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Β' 295) και μεταγράφηκε νόμιμα στα οικεία βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Νεαπόλεως Θεσσαλονίκης, μεταβιβάστηκε στην πρώην Κοινότητα Μεσαίου Ν. Θεσσαλονίκης -και μετέπειτα Δημοτικό Διαμέρισμα Μεσαίου του πρώην Δήμου Καλλιθέας και ήδη, σήμερα, Τοπική Κοινότητα Μεσαίου της Δημοτικής Ενότητας Καλλιθέας του Δήμου Ωραιοκάστρου- η κυριότητα εδαφικής έκτασης, εμβαδού 3.883,112 στρεμμάτων. Με την εν λόγω απόφαση ορίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι: *«... η μεταβίβαση των παραπάνω αναγραφόμενων εκτάσεων γίνεται: α) Με αντάλλαγμα που θα καταβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 57 παρ. 5 του Ν. 998/79 κατά την πορεία και τον ρυθμό των σχετικών αδειών επέμβασης. β).....γ) Η έκταση προορίζεται για λατομική περιοχή και θα οργανωθεί ως τέτοια σύμφωνα και με την Απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου 118/12-10-1995 ...».*

3. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με το 289/12-2-2001 έγγραφό του, που απηύθυνε στον Νομάρχη Θεσσαλονίκης, εισηγήθηκε την ανάκληση της με αριθ. 6409/15-2-1996 Απόφασης μεταβίβασης ακινήτων του Περιφερειακού Διευθυντή Θεσσαλονίκης και την κίνηση της διαδικασίας επανόδου της κυριότητας των μεταβιβασθέντων ακινήτων στο δημόσιο, για τον λόγο ότι η πρώην Κοινότητα Μεσαίου Ν. Θεσσαλονίκης που είχε καταστεί κυρία

των επίμαχων εκτάσεων αρνούνταν να προχωρήσει στη δημοπράτησή τους, ώστε να εκπληρωθεί ο σκοπός της παραχώρησης, δηλαδή η λατομική οργάνωση και αξιοποίησή τους.

4. Ο Νομάρχης Θεσσαλονίκης, με την απόφασή του, με αριθ. 1541/6-4-2001 (Β' 530), ανακάλεσε την απόφαση Περιφερειακού Διευθυντή Θεσσαλονίκης, με αριθ. 6409/15-2-1996, στο σύνολό της, αφού έλαβε υπόψη του το γεγονός ότι μεταξύ των όρων που τέθηκαν στην εν λόγω απόφαση, με την οποία, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 164 και 202 του Αγροτικού Κώδικα, μεταβιβάστηκαν, κατά πλήρη νομή και κυριότητα στο νομικό πρόσωπο της πρώην Κοινότητας Μεσαίου, εκτάσεις που χαρακτηρίστηκαν λατομικές περιοχές, περιλαμβάνονταν και αυτός της οργάνωσης της παραχωρηθείσας περιοχής σε λατομική, σύμφωνα με την 118/12-10-95 Απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου της Θεσσαλονίκης, όρος που δεν είχε εκπληρωθεί μέχρι την ημεροχρονολογία έκδοσης της ανακλητικής απόφασης.

5. Κατά της απόφασης του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, με αριθ. 1541/6-4-2001, ο πρώην Δήμος Καλλιθέας (στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του οποίου υπεισήλθε, ήδη, ο Δήμος Ωραιοκάστρου) άσκησε Προσφυγή ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, με αίτημα την εξαφάνισή της. Η υπόθεση, μετά την έκδοση παραπεμπτικής απόφασης του δικάσαντος δικαστηρίου ουσίας, με αριθ. 4036/2003, συζητήθηκε ως Αίτηση Ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και απορρίφθηκε με απόφαση του Δ' Τμήματός του, με αριθ. 1981/2015, αφού κρίθηκε νόμιμη η προσβληθείσα απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, με την οποία ανακλήθηκε απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Θεσσαλονίκης, με αριθ. 6409/15-2-1996.

6. Στα πλαίσια της διάταξης της παραγράφου 1^α του άρθρου 7 του ν. 2837/2000 (Α' 178), που ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, προκηρύχθηκε με απόφαση του πρώην Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με αριθ. οικ. 6656/7-11-2002, πλειοδοτική δημοπρασία για την εκμίσθωση δύο (2) δημοσίων λατομείων αδρανών υλικών, ευρισκομένων εντός της προπεριγραφείσας λατομικής περιοχής Μεσαίου-Πετρωτού - Μονολόφου του πρώην Δήμου Καλλιθέας Νομού Θεσσαλονίκης (ήδη της Τοπικής Κοινότητας Μεσαίου της Δημοτικής Ενότητας Καλλιθέας του Δήμου Ωραιοκάστρου Θεσσαλονίκης).

7. Κατόπιν διενέργειας της πλειοδοτικής δημοπρασίας, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας κατακύρωσε με τις αποφάσεις του, με αριθ. 931/27-2-2003 και 1246/27-2-2003, το αποτέλεσμα του διαγωνισμού στους εδρεύοντες στο Ασβεστοχώρι Θεσσαλονίκης πλειοδότες Συνεταιρισμούς με τις επωνυμίες «*Εργασιακός Παραγωγικός Συνεταιρισμός Ασβεστοχωρίου Η ΝΙΚΗ Συν.Π.Ε.*» και «*Εργασιακός Παραγωγικός Συνεταιρισμός Ασβεστοχωρίου Η ΚΥΨΕΛΗ Συν.Π.Ε.*» (εφεξής συνεταιρισμοί λατόμων «Η ΝΙΚΗ Συν.Π.Ε.» και «Η ΚΥΨΕΛΗ Συν.Π.Ε.»), οι οποίοι αναδείχθηκαν ανάδοχοι και έτσι ολοκληρώθηκε η σύνθετη διοικητική ενέργεια του διαγωνισμού.

8. Κατά της απόφασης διακήρυξης της πλειοδοτικής δημοπρασίας με αριθ. 6656/7-11-2002 και των αποφάσεων, με αριθ. 931/27-2-2003 και 1246/27.2.2003, κατακύρωσης της δημοπρασίας στους συνεταιρισμούς λατόμων, ο πρώην Δήμος Καλλιθέας άσκησε Αίτηση Ακύρωσης, με αριθ. κατάθ. 6852/13.11.2002, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η Αίτηση Ακύρωσης παραπέμφθηκε, αρχικά με απόφαση του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, με αριθ. 839/2005, στο Ε' Τμήμα, αφού, προηγουμένως, κρίθηκε ότι μόνες παραδεκτά προσβαλλόμενες πράξεις είναι οι προαναφερθείσες αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με αριθ. 931/27-2-2003 και 1246/27-2-2003, και, εν συνεχεία, με απόφαση του Ε' Τμήματος του ιδίου δικαστηρίου, με αριθ. 1021/2013, η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης, στο οποίο καταχωρίστηκε με αριθ. καταχώρισης ΠΡ3154/24.5.2013, προκειμένου να δικασθεί ως διοικητική διαφορά ουσίας.

9. Παράλληλα, με την απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας, με αριθ. 431/2003, διατάχθηκε η μη υπογραφή των συμβάσεων μίσθωσης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των αναδόχων συνεταιρισμών λατόμων και διακόπηκε η διαδικασία μίσθωσης έως ότου εκδοθεί απόφαση επί της Αίτησης Ακύρωσης, με αριθ. κατάθ. 6852/13.11.2002, του πρώην Δήμου Καλλιθέας. Στην ανοιγείσα, με την Προσφυγή ουσίας, δίκη άσκησαν Παρεμβάσεις οι προαναφερόμενοι συνεταιρισμοί λατόμων «Η ΝΙΚΗ Συν.Π.Ε.» και «Η ΚΥΨΕΛΗ Συν.Π.Ε.», ζητώντας, για τους λόγους που αναφέρονται σ' αυτές, τη διατήρηση των προσβαλλόμενων πράξεων. Το Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης (Τμήμα Ι') εξέδωσε την, μη οριστική απόφασή του, με αριθ. 2194/2016, με την οποία, αφού κρίθηκε ότι το ιδιοκτησιακό καθεστώς

των δύο λατομικών χώρων ασκεί ουσιώδη επιρροή στη δίκη, αναβλήθηκε η συζήτηση της υπόθεσης και η έκδοση οριστικής απόφασης και υποχρεώθηκαν αμφότεροι οι διάδικοι να προσκομίσουν την εκδοθησόμενη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (Δ' Τμήμα) επί της Αίτησης Ακύρωσης του προσφεύγοντος κατά της απόφασης του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, με αριθ. 1541/6.4.2001. Μετά την έκδοση της απόφασης του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, με αριθ. 1981/2015, με την οποία απορρίφθηκε η ασκηθείσα Αίτηση Ακύρωσης του πρώην Δήμου Καλλιθέας, η Προσφυγή εισήχθη προς περαιτέρω συζήτηση και απορρίφθηκε με απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, με αριθ. 9408/2017.

10. Κατά της απόφασης του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, με αριθ. 9408/2017, ο Δήμος Ωραιοκάστρου άσκησε έφεση, με αριθ. καταχώρισης ΕΦ1614/2018, ζητώντας, για τους αναφερόμενους σ' αυτήν λόγους, την εξαφάνισή της, την αποδοχή της προσφυγής του και την ακύρωση της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με αριθ. πρωτ. οικ. 6656/22-11-2002, με θέμα τη Διακήρυξη πλειοδοτικής δημοπρασίας για την εκμίσθωση δύο (2) δημοσίων λατομείων αδρανών υλικών στη λατομική περιοχή Μεσαίου - Πετρωτού - Μονολόφου του Δήμου Καλλιθέας Νομού Θεσσαλονίκης, καθώς και των αποφάσεων του ίδιου Γενικού Γραμματέα, με αριθ. 931 και 1246/27-2-2003. Η έφεση απορρίφθηκε με την απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Στ' ουσίας), με αριθ. 1144/2020.

11. Κατά της απόφασης του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, με αριθ. 1144/2020, ο Δήμος Ωραιοκάστρου άσκησε Αίτηση Αναίρεσης, με αριθμ. καταχ. ΑΡ1986/19-10-2020, ζητώντας, για τους αναφερόμενους σ' αυτήν λόγους, την εξαφάνισή της, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

12. Η Διεύθυνση Λατομείων Μαρμάρων του Υπουργείου Ανάπτυξης εξέδωσε την Απόφαση έγκρισης της Τεχνικής Μελέτης Εκμετάλλευσης, με αριθ. πρωτ. α.π. Δ10/Β/Φ.18.19/18121/5276/16.10.2003 για τον Συνεταιρισμό «ΝΙΚΗ» και την με αριθ. Δ10/Β/Φ.18.18/17664/5182/22.10.2003 Απόφαση, αντίστοιχα, για τον Συνεταιρισμό «ΚΥΨΕΛΗ».

13. Την 12-9-2018 εκδόθηκε η Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας- Θράκης, με αριθ. πρωτ. 6850/12-9-2018, για το λατομείο Νο4, με φορέα δραστηριότητας τον Συνεταιρισμό «ΚΥΨΕΛΗ», κατά της οποίας, ο πρώην Δήμος Ωραιοκάστρου κατέθεσε την από 14.3.2019 ενδικοφανή προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία απορρίφθηκε με απόφαση του Υπουργού, με αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/42941/2248/13.5.2019. Κατά της τελευταίας απόφασης ο Δήμος Ωραιοκάστρου άσκησε Αίτηση Ακύρωσης, με αριθ. κατάθ. Ε2538/2019, η οποία συζητήθηκε ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (Τμήμα Ε΄Πενταμελές), κατά τη δικάσιμο της 10-6-2020 και αναμένεται η έκδοση απόφασης επ' αυτής.

14. Ομοίως, την 12-8-2018 εκδόθηκε η Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας- Θράκης, με αριθ. πρωτ. 6853/12-9-2018, για το λατομείο Νο3, με φορέα δραστηριότητας τον Συνεταιρισμό «ΝΙΚΗ», κατά της οποίας, ο πρώην Δήμος Ωραιοκάστρου κατέθεσε την από 14.3.2019 ενδικοφανή προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία απορρίφθηκε με Απόφαση του Υπουργού, με αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/42947/2249/13.5.2019. Κατά της τελευταίας απόφασης ο Δήμος Ωραιοκάστρου άσκησε Αίτηση Ακύρωσης, με αριθ. κατάθ. Ε2537/2019, η οποία συζητήθηκε ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (Τμήμα Ε΄Πενταμελές) κατά τη δικάσιμο της 10-6-2020 και αναμένεται η έκδοση απόφασης επ' αυτής.

15. Την 4-2-2019 εκδόθηκε η Απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης, με αριθμ. πρωτ. οικ. 6943/2019, με θέμα «Έγκριση μίσθωσης για εκμετάλλευση δημόσιας λατομικής έκτασης αδρανών υλικών εμβαδού 250,381 στρ. (αρχικώς εκτιμηθείσας ως 250,646 στρ.) στη λατομική περιοχή της Τ.Κ. Μεσαίου, Δ.Ε. Καλλιθέας, Δ. Ωραιοκάστρου, Π.Ε. Θεσ/νίκης στον Εργασιακό Παραγωγικό Συνεταιρισμό «Η ΝΙΚΗ» Σ.Π.Ε. (ΑΒΛ 065)» και κλήθηκε ο εν λόγω Συνεταιρισμός («Η ΝΙΚΗ» Σ.Π.Ε.) να προσέλθει μέσα σε χρονικό διάστημα 20 ημερών από την επίδοση για τη σύνταξη και υπογραφή ενώπιον συμβολαιογράφου της σύμβασης μίσθωσης, με τους όρους που παρατίθενται στην απόφαση αυτή. Με την ίδια απόφαση ορίστηκε, μεταξύ

άλλων, και ότι: «...8. Η σύμβαση μίσθωσης που θα υπογραφεί επέχει θέση έγκρισης εκμετάλλευσης της εν θέματι λατομικής έκτασης.».

16. Ο Δήμος Ωραιοκάστρου άσκησε κατά της πιο πάνω Απόφασης έγκρισης μίσθωσης λατομείου του Συντονιστή Α.Δ.Μ.Θ. την από 27-2-2019 ενδικοφανή προσφυγή, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 61 παρ. 2 του ν. 4512/2018 (Α' 5) ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αιτούμενος, για τους προβαλλόμενους σε αυτήν λόγους, την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης. Η ενδικοφανής προσφυγή απορρίφθηκε με την Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΛΜΑΥ/40202/967/12-6-2019. Κατά της τελευταίας απορριπτικής απόφασης ασκήθηκε από τον Δήμο Ωραιοκάστρου Αίτηση Ακύρωσης, με αριθ. κατάθ. Ε2684/2019, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (Τμήμα Ε' Πενταμελές), συζητηθείσης δε αυτής, κατά τη δικάσιμο της 10-6-2020, αναμένεται η έκδοση απόφασης.

17. Την 15-10-2020 εκδόθηκε Απόφαση του ίδιου Συντονιστή, με αριθμ. πρωτ. οικ. 46595/15-10-2020, με θέμα «Έγκριση μίσθωσης για εκμετάλλευση δημόσιας λατομικής έκτασης αδρανών υλικών εμβαδού 214.968,95 τ.μ. (αρχικώς εκτιμηθείσας ως 215.232 τ.μ.) στη λατομική περιοχή της Τ.Κ. Μεσαίου, Δ.Ε. Καλλιθέας, Δ. Ωραιοκάστρου, Π.Ε. Θεσ/νίκης στον Εργασιακό Παραγωγικό Συνεταιρισμό Ασβεστοχωρίου «Η ΚΥΨΕΛΗ» ΣΥΝ.Π.Ε. (ΑΒΑ 066)» και κλήθηκε ο εν λόγω Συνεταιρισμός («Η ΚΥΨΕΛΗ» ΣΥΝ.Π.Ε.) να προσέλθει μέσα σε χρονικό διάστημα 20 ημερών από την επίδοση για τη σύνταξη και υπογραφή ενώπιον συμβολαιογράφου της σύμβασης μίσθωσης, με τους όρους που παρατίθενται στην απόφαση αυτή. Με την ίδια απόφαση ορίστηκε, μεταξύ άλλων, και ότι: «...8. Η σύμβαση μίσθωσης που θα υπογραφεί επέχει θέση έγκρισης εκμετάλλευσης της εν θέματι λατομικής έκτασης.».

18. Ο Δήμος Ωραιοκάστρου άσκησε κατά της πιο πάνω Απόφασης έγκρισης μίσθωσης λατομείου του Συντονιστή Α.Δ.Μ.Θ. την από 10-11-2020 ενδικοφανή προσφυγή, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 61 παρ. 2 του ν. 4512/2018 (Α' 5) ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αιτούμενος, για τους προβαλλόμενους σε αυτήν λόγους, την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης. Η εν λόγω ενδικοφανής προσφυγή τεκμαίρεται απορριφθείσα, για τον λόγο ότι ο αρμόδιος υπουργός δεν αποφάνθηκε μέσα σε τρεις (3) μήνες από την άσκησή της, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 61 του

ν. 4512/2018 (Α' 5). Σε κάθε περίπτωση, η άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής, εν προκειμένω, δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, για τον λόγο ότι τέτοιο αποτέλεσμα προβλέπεται, κατά τα οριζόμενα στην προαναφερθείσα διάταξη νόμου, μόνο όταν ασκείται αυτή κατά απόφασης απορριπτικής παράτασης της μίσθωσης ή απόφασης επιβολής χρηματικού προστίμου.

19. Στις 30-09-2020 και 24-11-2020 υπογράφηκαν οι 566/30-09-2020 και 3865/24-11-2020 συμβάσεις μίσθωσης, των συμβολαιογράφων Θεσσαλονίκης Ναταλίας Καζανά και Δημητρίου Παναγόπουλου, αντίστοιχα, με τις οποίες συμβάσεις το Ελληνικό Δημόσιο εκμίσθωσε α) στον Εργασιακό Παραγωγικό Συνεταιρισμό Περιορισμένης Ευθύνης (ΣΥΝ.Π.Ε.) «Η ΝΙΚΗ», έκταση εμβαδού 250.381 τ.μ. στη λατομική περιοχή της Τοπικής Κοινότητας Μεσαίου, της Δημοτικής Ενότητας Καλλιθέας του Δήμου Ωραιοκάστρου, Π.Ε. Θεσσαλονίκης και β) στον Εργασιακό Παραγωγικό Συνεταιρισμό Περιορισμένης Ευθύνης (ΣΥΝ.Π.Ε.) «Η ΚΥΨΕΛΗ», έκταση εμβαδού 214.968,95 τ.μ. στη λατομική περιοχή της Τοπικής Κοινότητας Μεσαίου, της Δημοτικής Ενότητας Καλλιθέας του Δήμου Ωραιοκάστρου, Π.Ε. Θεσσαλονίκης, για εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών. Κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης του ΣΥΝ.Π.Ε. «Η ΚΥΨΕΛΗ» για μεταβίβαση των μισθωτικών του δικαιωμάτων που απορρέουν από την 3865/24-11-2020 σύμβαση μίσθωσης, ο Συντονιστής Α.Δ.Μ.Θ. εξέδωσε Απόφαση έγκρισης μεταβίβασης με αριθ. 58401/28-12-2020, σε συνέχεια, δε, αυτής με Συμβολαιογραφική Πράξη μεταβίβασης του Συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Δημητρίου Παναγόπουλου, με αριθ. 3910/1.2.2021, η εταιρεία με την επωνυμία «ΕΛΛΗΜΕΤ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ Α.Ε.» υπεισήλθε πλέον στα μισθωτικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μισθωτική σχέση του ΣΥΝ.Π.Ε. «Η ΚΥΨΕΛΗ».

20. Ο Δήμος Ωραιοκάστρου, επικαλούμενος έννομο συμφέρον, άσκησε τις Αιτήσεις, με αριθ. κατάθ. Ε99 και Ε100/14-1-2021, για την ακύρωση των 566/30-9-2020 και 3865/24-11-2020 συμβάσεων μίσθωσης, για εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών, αντίστοιχα, οι οποίες εκκρεμούν προς εκδίκαση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Παράλληλα, άσκησε ενώπιον του ιδίου Δικαστηρίου Αιτήσεις Αναστολής εκτέλεσης, με αριθ. κατάθ. ΕΔ15 και ΕΔ 16/15-1-2021, αιτούμενος την αναστολή εκτέλεσης των υπογραφεισών συμβάσεων μίσθωσης, καθώς και κάθε συναφούς προς τη σύμβαση μίσθωσης πράξης ή παράλειψης μέχρις ότου εκδοθεί οριστική απόφαση από το Σ.τ.Ε. επί των

αιτήσεων ακύρωσης, σωρεύοντας και αίτημα για έκδοση προσωρινής διαταγής αναστολής εκτέλεσης των προσβαλλομένων συμβάσεων μέχρι την έκδοση απόφασης επί των εκκρεμών αιτήσεων αναστολών. Μέχρι σήμερα δεν έχει προσδιοριστεί δικάσιμος ενώπιον του Σ.τ.Ε. για την εκδίκαση των αιτήσεων αναστολής εκτέλεσης. Σημειωτέον ότι έχει κατατεθεί από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας-Θράκης Αίτηση Προτιμήσεως Προσδιορισμού Δικασίμου, με αριθ. κατάθ. Π1820/1-4-2021. Το δε, σωρευθέν, στις αιτήσεις αναστολής, αίτημα έκδοσης προσωρινής διαταγής του Δήμου Ωραιοκάστρου δεν έχει ακόμη εξεταστεί.

Νομοθετικό Πλαίσιο

21. Στα άρθρα 20 παρ. 1 και 95 παρ. 1 περ. α του Συντάγματος ορίζεται ότι: *«1. Καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει. 2...»* (άρθρο 20) και *«1. Στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας ανήκουν ιδίως: α) Η μετά από αίτηση ακύρωσης των εκτελεστών πράξεων των διοικητικών αρχών για υπέρβαση εξουσίας ή παράβαση νόμου. β)...»* (άρθρο 95).

Στα άρθρα 45 και 52 του π.δ. 18/1989 «Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων για το Συμβούλιο της Επικρατείας» (Α' 8), ορίζεται ότι:

Άρθρο 45. Αίτηση Ακυρώσεως *«1. Η αίτηση ακυρώσεως για υπέρβαση εξουσίας ή παράβαση νόμου επιτρέπεται μόνο κατά των εκτελεστών πράξεων των διοικητικών αρχών και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, που δεν υπόκεινται σε άλλο ένδικο μέσο ενώπιον δικαστηρίου....»*.

Άρθρο 52 Αναστολή εκτελέσεως *«1. Αν υποβληθεί αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο αρμόδιος Υπουργός και επί νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου το ανώτατο διοικητικό όργανό τους μπορεί, μετά από αίτηση εκείνου που άσκησε αίτηση ακυρώσεως, να διατάξει την αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλόμενης πράξης. 2. Επιτροπή που συγκροτείται κάθε φορά από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου ή του αρμόδιου τμήματος και απαρτίζεται από τον ίδιο ή το νόμιμο αναπληρωτή του, τον εισηγητή της υπόθεσης και ένα σύμβουλο, μπορεί, μετά από αίτηση εκείνου που άσκησε αίτηση ακυρώσεως, να αναστείλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης, με συνοπτικά αιτιολογημένη*

απόφαση η οποία εκδίδεται σε συμβούλιο.....4.....5. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ή του αρμόδιου Τμήματος μπορεί, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα με την αίτηση αναστολής ή αυτοτελώς μετά την κατάθεσή της, να εκδώσει προσωρινή διαταγή αναστολής εκτελέσεως, η οποία καταχωρίζεται κάτω από την αίτηση. Στην περίπτωση αυτή, ορίζεται αμέσως εισηγητής και δικάσιμος για την εκδίκαση της αιτήσεως ακυρώσεως και γίνονται, με επιμέλεια του αιτούντος, οι κατά την παράγραφο 3 κοινοποιήσεις. Για την έκδοση προσωρινής διαταγής αποφαινεται ο Πρόεδρος, το ταχύτερο δυνατόν μετά την προσκόμιση του αποδεικτικού κοινοποίησης της αιτήσεως αναστολής που περιέχει το σχετικό αίτημα ή της αιτήσεως αναστολής και της αυτοτελούς αιτήσεως στον Υπουργό ή στο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Ο Υπουργός ή το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου μπορούν να διατυπώσουν τις απόψεις τους μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις ο Πρόεδρος αποφαινεται χωρίς τις πιο πάνω κοινοποιήσεις, οι οποίες, σε περίπτωση εκδόσεως προσωρινής διαταγής, γίνονται από τον αιτούντα αμέσως. Σε διαφορετική περίπτωση η προσωρινή διαταγή ανακαλείται κατά τη διάταξη του επόμενου εδαφίου. Η προσωρινή διαταγή ισχύει μέχρι την έκδοση της αποφάσεως της Επιτροπής, μπορεί δε να ανακληθεί, ακόμη και αυτεπαγγέλτως, από τον Πρόεδρο ή την Επιτροπή. Η αίτηση ανακλήσεως προσωρινής διαταγής κοινοποιείται στον αιτούντα, ο οποίος μπορεί να διατυπώσει τις απόψεις του μέσα σε δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση. Η κοινοποίηση στον αιτούντα παραλείπεται σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις. 6. Η αίτηση αναστολής εκτέλεσης γίνεται δεκτή, όταν κρίνεται ότι η άμεση εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης θα προκαλέσει στον αιτούντα βλάβη ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη σε περίπτωση ευδοκίμησης της αίτησης ακυρώσεως. Η αίτηση όμως μπορεί να απορριφθεί, αν κατά τη στάθμιση της βλάβης του αιτούντος, των συμφερόντων τρίτων και του δημόσιου συμφέροντος κρίνεται ότι οι αρνητικές συνέπειες από την αποδοχή θα είναι σοβαρότερες από την ωφέλεια του αιτούντος. 7. Εάν η Επιτροπή εκτιμά ότι η αίτηση ακυρώσεως είναι προδήλως βάσιμη, μπορεί να δεχθεί την αίτηση αναστολής, ακόμη και αν η βλάβη του αιτούντος από την άμεση εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης δεν κρίνεται ως ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη. Αντίθετα, η αίτηση αναστολής μπορεί να απορριφθεί ακόμη και σε περίπτωση ανεπανόρθωτης ή δυσχερώς επανορθώσιμης βλάβης, αν

η Επιτροπή εκτιμά ότι η αίτηση ακύρωσεως είναι προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη. 8...12..»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη μας από την ερωτώσα υπηρεσία, ευθέως προκύπτουν και πάντως σαφώς συνάγονται τα ακόλουθα:

22. Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 20 παρ. 1, που κατοχυρώνει το δικαίωμα της έννομης προστασίας από τα δικαστήρια, και 95 του Συντάγματος, που κατοχυρώνει το ένδικο μέσο της αίτησης ακύρωσης, συνάγεται η ανάγκη εξασφάλισης της αξίωσης για παροχή έννομης προστασίας έναντι των εκτελεστών πράξεων των διοικητικών αρχών. Η προστασία δε αυτή, κατά την έννοια των πιο πάνω διατάξεων, δεν είναι μόνο η οριστική επίλυση της ένδικης διαφοράς, δηλαδή η έκδοση οριστικής απόφασης, αλλά και η προσωρινή έννομη προστασία, η λήψη δηλαδή του κατάλληλου μέτρου για να αποσοβηθεί η ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη που, κατά περίπτωση, συνδέεται με την άμεση εκτέλεση της διοικητικής πράξης, ήτοι να αποσοβηθεί η ματαίωση του σκοπού για τον οποίο παρέχεται το ένδικο μέσο της αίτησης ακύρωσης (Ε.Α.ΣτΕ 484, 862/2003).

23. Από τις διατάξεις του άρθρου 52 του π.δ. 18/1989, σαφώς προκύπτει ότι, όταν έχει κατατεθεί αίτηση ακύρωσης κατά εκτελεστής διοικητικής πράξης, και συγχρόνως αίτηση αναστολής εκτέλεσης αυτής, είναι δυνατή η δικαστική αναστολή της προσβαλλόμενης, με την εν λόγω αίτηση ακύρωσης, πράξης, υπό τη συνδρομή των τασσόμενων προϋποθέσεων του νόμου (πρόδηλη βασιμότητα της αίτησης ακύρωσης ή ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη του αιτούντος από την άμεση εκτέλεση της προσβαλλόμενης διοικητικής πράξης). Ως αναστολή δε, της εκτέλεσης, νοείται η, μέχρι την έκδοση της απόφασης επί της αίτησης ακύρωσης, αδρανοποίηση της ρύθμισης που η διοικητική πράξη θεσπίζει, οπότε, η διοικητική αρχή, ευθύς ως εκδοθεί η απόφαση της αρμόδιας Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία χορηγείται

αναστολή, υποχρεούται σε αποχή από κάθε ενέργεια νομική ή υλική, η οποία τείνει σε πραγμάτωση του περιεχομένου της διοικητικής πράξης (Γνωμ.ΝΣΚ 103/2019, 145/2014, 420/2006, 374/2002, 427/2000). Ο σκοπός της θέσπισης της αίτησης αναστολής εκτέλεσης είναι η προσωρινή διατήρηση της υφιστάμενης πραγματικής κατάστασης (Ε.Α.ΣτΕ 89/2002, 585/2001, 109/1999, 588/1992, ΣτΕ 1096/2020- σκ.9^η), κάτι που σημαίνει ότι η χορηγούμενη αναστολή με απόφαση της Επιτροπής Αναστολών, αναστέλλει την εκτέλεση και όχι την ισχύ της διοικητικής πράξης (ΣτΕ 2059/2007 -7/λούς, 4287/2001, ΣτΕ 3669/1999-7/λούς, Ε.Α. ΣτΕ 798/2010, 1139/2009, 28-29/2009, 489/2008, 291/2008, 307/1996, πρβλ. ΣτΕ1027/2016, 2044/1988 κ.α.), η οποία εξακολουθεί να παράγει τα έννομα αποτελέσματά της, μη αποβαλλόμενη από την ισχύουσα έννομη τάξη (ΣτΕ 560/1998).

24. Ωστόσο, όμως, έχει γίνει νομολογιακά δεκτό (Ε.Α.ΣτΕ 484, 862/2003, 64, 338, 474/1995, 718/1993, ΣτΕ 2478/1997) ότι οι αρχές της χρηστής διοίκησης επιβάλλουν, ενόψει και της συνταγματικής κατοχύρωσης, από το άρθρο 20 παρ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος, της προσωρινής δικαστικής προστασίας, την κατ' αρχήν υποχρέωση αποχής της Διοίκησης από τη δημιουργία νέας πραγματικής κατάστασης με την άμεση εκτέλεση της προσβληθείσας πράξης πριν επιληφθεί η οικεία Επιτροπή Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας (ή αντίστοιχα του Συμβουλίου του Διοικητικού Εφετείου- βλ. άρθρο 4 του ν. 702/1977) της εκδίκασης της σχετικής αίτησης και εκδώσει τη σχετική απόφασή της (ΣτΕ 2478/1997, Ε.Α.ΣτΕ 64, 338, 474/1995, Γνωμ.ΝΣΚ 103/2019, 145/2014, 64/2004, 3/2000). Η υποχρέωση αυτή δεν συντρέχει για τη Διοίκηση, όταν, με αιτιολογημένη πράξη του, ο αρμόδιος Δικαστής έχει απορρίψει τυχόν υποβληθέν από εκείνον που άσκησε την αίτηση αναστολής, αίτημα έκδοσης προσωρινής διαταγής ή έχει ανακαλέσει πράξη του με την οποία είχε προγενεστέρως χορηγηθεί τέτοια προσωρινή διαταγή (ΑΔ ΗΟC Γνωμ.ΝΣΚ 103/2019, 145/2014, 157/2004, πρβλ. Ε.Α.ΣτΕ 253/2003 και 82/2003).

25. Συνεπώς, έως ότου εκδοθεί η απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας (ή του Συμβουλίου του Διοικητικού Εφετείου), ή μέχρι την έκδοση τυχόν αιτιολογημένης απορριπτικής πράξης του αρμοδίου Δικαστή επί του αιτήματος έκδοσης προσωρινής διαταγής, η Διοίκηση οφείλει, με βάση τις αρχές της χρηστής διοίκησης, να απέχει από την εκτέλεση των

διοικητικών πράξεων των οποίων έχει ζητηθεί η αναστολή εκτέλεσης. Χρονικό διάστημα, εύλογο ή μη, εντός του οποίου πρέπει να επιληφθεί και εκδώσει την σχετική της απόφαση επί της εκκρεμούς ενώπιόν της, αίτησης αναστολής, δεν τίθεται, εκ των ως άνω διατάξεων, στην εν λόγω Επιτροπή. Εάν όμως, η Διοίκηση εκτιμά ότι επείγοντες λόγοι δημοσίου συμφέροντος επιβάλλουν την άμεση εκτέλεση των προσβαλλόμενων πράξεων, οφείλει πάραυτα να αποστείλει τα συγκεκριμένα στοιχεία και τις αναγκαίες διευκρινίσεις που επιστηρίζουν το αίτημά της αυτό, ώστε η Επιτροπή Αναστολών να επιληφθεί αμέσως της κρινομένης αίτησης, επισπεύδοντας έτσι και την έκδοση της σχετικής απόφασής της (ΑΔ ΗΟC Ε.Α.ΣΤΕ 338/1995, Γνωμ. ΝΣΚ 103/2019, 145/2014).

26. Ενόψει των ανωτέρω, εφόσον ο Δήμος Ωραιοκάστρου Π.Ε. Θεσσαλονίκης, στη χωρική επικράτεια του οποίου ανήκουν οι, προς εκμετάλλευση, λατομικές εκτάσεις, άσκησε τις αιτήσεις, με αριθ. κατάθ. Ε99 και Ε100/14-1-2021, για την ακύρωση των συμβάσεων μίσθωσης για εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών, που επέχουν θέση έγκρισης εκμετάλλευσης των εν θέματι λατομικών εκτάσεων, καθώς και τις αιτήσεις, με αριθ. κατάθ. ΕΔ15 και ΕΔ 16/15-1-2021, αιτούμενος την αναστολή εκτέλεσης των υπογραφεισών συμβάσεων μίσθωσης, καθώς και κάθε συναφούς προς τη σύμβαση μίσθωσης πράξης ή παράλειψης μέχρις ότου εκδοθεί οριστική απόφαση από το Σ.Τ.Ε. επί των αιτήσεων ακύρωσης, σωρεύοντας και αίτημα για έκδοση προσωρινής διαταγής αναστολής εκτέλεσης των προσβαλλομένων συμβάσεων μέχρι την έκδοση απόφασης επί των εκκρεμών αιτήσεων αναστολών, και ενόψει του ότι η Διοίκηση οφείλει να απέχει, με βάση τις αρχές της χρηστής διοίκησης, από την εκτέλεση των διοικητικών πράξεων, των οποίων έχει ζητηθεί η αναστολή εκτέλεσης, θα πρέπει να γίνει δεκτό, εν προκειμένω, ενόψει και του ως άνω ιστορικού, ότι οι υπογραφείσες συμβάσεις μίσθωσης δεν μπορούν να εκτελεστούν άμεσα, και συνεπώς, οι αρμόδιες Επιτροπές εγκατάστασης μισθωτών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης οφείλουν, στα πλαίσια των ανωτέρω αρχών, να απέχουν από πράξεις εγκατάστασης των πλειοδοτών-μισθωτών των δημοσίων λατομείων στις μισθωμένες από αυτούς δημόσιες εκτάσεις, μέχρι την έκδοση απόφασης επί της αίτησης αναστολής ή μέχρι την έκδοση τυχόν απορριπτικής πράξης του αρμοδίου Δικαστή επί του αιτήματος έκδοσης προσωρινής διαταγής. Η αντίθετη δε εκδοχή, περί άμεσης εκτέλεσης των υπογραφεισών συμβάσεων

μίσθωσης, πριν την έκδοση απόφασης επί της αίτησης αναστολής, θα καταστήσει, ενδεχομένως, αυτήν χωρίς αντικείμενο, με συνέπεια, να αποστερηθεί ο Δήμος Ωραιοκάστρου της προσωρινής δικαστικής προστασίας, η οποία, κατά τα προεκτιθέμενα, έχει και συνταγματικό έρεισμα. Εάν όμως, η Διοίκηση εκτιμά ότι επείγοντες λόγοι δημοσίου συμφέροντος -που συνίστανται, ενδεικτικά, στην πολυετή αναστολή ολοκλήρωσης της σύνθετης διοικητικής διαδικασίας δημοπράτησης και περαιτέρω εκμίσθωσης και εκμετάλλευσης των δύο επίμαχων λατομικών χώρων, στη συντέλεση προπαρασκευαστικών πράξεων εκκίνησης της παραγωγικής διαδικασίας εκμετάλλευσης των λατομείων, μετά από σχετική Πρόσκληση της Διοίκησης, με καταβολή από τις μισθώτριες εταιρείες σημαντικών κεφαλαίων, εντός τασσομένων χρονικών προθεσμιών, για την ενεργοποίηση και εκτέλεση των υπογραφεισών από αυτές συμβάσεων - επιβάλλουν την άμεση εκτέλεση των προσβαλλομένων συμβάσεων μίσθωσης των δημοσίων λατομείων, οφείλει άμεσα να αποστείλει τα συγκεκριμένα στοιχεία και τις αναγκαίες διευκρινίσεις, που στηρίζουν το, ήδη, υποβληθέν από αυτήν αίτημα προτίμησης, ώστε η Επιτροπή Αναστολών να επιληφθεί αμέσως της κρινομένης αίτησης, επισπεύδοντας έτσι και την έκδοση της σχετικής απόφασής της.

Απάντηση

27. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, η απάντηση επί του τεθέντος ερωτήματος είναι η εξής:

Η Διοίκηση οφείλει, στα πλαίσια των αρχών της χρηστής διοίκησης, να απέχει από πράξεις εγκατάστασης των πλειοδοτών-μισθωτών στις, μισθωμένες από αυτούς, δημόσιες, προς λατομική εκμετάλλευση, εκτάσεις, μέχρι την έκδοση απόφασης επί της αίτησης αναστολής εκτέλεσης των συμβάσεων μίσθωσης ή μέχρι την έκδοση τυχόν απορριπτικής πράξης του αρμοδίου Δικαστή επί του αιτήματος έκδοσης προσωρινής διαταγής.

Θεσσαλονίκη, 20 Απριλίου 2021

Η Γνωμοδοτούσα

Μαρία Βασιλείου-Τρύφων

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.